

Miljøverndepartementet
Avdeling for regionalplanlegging

Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Oterveien 23
NO-2225 Kongsvinger
Tel.: +47-62 88 50 00
Fax: +47-62 88 50 30

Internet: www.ssb.no
E-post/E-mail: ssb@ssb.no

Bankkonto/Bank account
7694 05 02663

Kongsvinger, 27.07.2006
Deres ref.: 200600203-/DH, Vår ref.: 06/959
Saksbehandler: Jan Furseth, telefon 62 88 5157
Seksjon for bedriftsregister

Høring - Forskrift om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften)

Statistisk sentralbyrå (SSB) viser til Deres brev av 31. mars 2006 med forslag til forskrift om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften). SSB vil innledningsvis peke på at vårt høringssvar er konsentrert om selve informasjonsinnholdet i Matrikkelen og at vi ikke har merknader knyttet til oppmålingsforretninger, godkjenning av landmålerforetak eller utdanning og kompetanse til landmålere. En kopi av vårt svar er sendt på e-post til postmottak@md.dep.no.

Offentlige grunndata og SSB

Innledningsvis vil SSB vise til eNorgeplanen om gratisprinsippet for offentlige grunndata. Videre vil vi understreke rollen registerforvalteren av offentlige grunndata har ved at de i tillegg til sine rene forvaltningsoppgaver også har et felles ansvar i forhold til gjenbruk av grunndata, kvaliteten på informasjonen samt samarbeidet med andre forvaltere av grunddataregistre.

SSB har tre *statistiske* populasjonsregistre for identifikasjon og oppdatering av enheter som grunnlag for produksjon av offisiell statistikk:

1. **Befolkningsregisteret**
 - omfatter basisenhetene personer og husholdninger
 - opererer i samspill med Det sentrale folkeregister (DSF) i Skattedirektoratet
2. **Bedrifts- og foretaksregisteret**
 - omfatter basisenhetene bedrifter, foretak og konsern
 - opererer i samspill med Enhetsregisteret (ER) i Brønnøysundsregistrene
3. **SSB-GAB**
 - omfatter eiendommer, adresser, bygninger og boliger
 - opererer i samspill med Registeret over grunneiendommer, adresser og bygninger (GAB) i Statens kartverk

Enheter i de tre administrative registersystemene inngår som basisenheter i SSBs populasjonsregistre og statistikkssystemer. Populasjonsregistrene er tilrettelagt for felles bruk med "adresse" som den faktiske koblingsnøkkelen. Det er viktig for SSB å ha et funksjonelt felles registersystem for forvaltningen av populasjonene av basisenhetene på en koordinert og hensiktsmessig måte.

De tre *administrative* grunndatasystemene DSF, ER og GAB framstår som *mastersystemer* i samfunnet i den forstand at det bør være både en rett og plikt til å bruke denne grunndatainformasjonen av alle som har lovmessig tilgang. Videre, et mest mulig felles ansvar for kvaliteten i informasjoninnholdet i registrene gjennom et avtalt og forpliktende samspill mellom utvalgte aktører om å bidra til oppdateringen.

Mastersystemene omtales også som informasjonssamfunnets infrastruktur. SSB vil foreslå at Matrikkelens rolle som et mastersystem på lik linje med ER og DSF gjøres eksplisitt tydelig i forskriftene. Videre mener vi bruk av tredjeparter i arbeidet med oppdateringen bl.a. meklere og takstmenn bør vurderes. En hensiktsmessig organisering av samarbeidet med relevante brukere og dataleverandører er viktig for å gi møteplasser der Matrikkelen vil være tema.

Gjenbruk, datafangst og statistikk

Populasjonsforvaltningen er fundamentet i SSBs datafangststrategi. Gjenbruk av administrative grunndata er forutsetningen for gjenbruk/flerbruk av andre samfunnsdata siden identifikasjonen som grunndataene i mastersystemene gir, er nøkkelen til alle andre registersystemer forutsatt samme bruk av grunndata. Slik sett er SSBs datafangststrategi fullstendig avhengig av mastersystemene siden våre populasjonsregistre samspiller med disse.

Videre inngår informasjonen i mastersystemene i våre statistikker, både direkte i de tematiske statistikkene som beskriver befolkning, næringsliv, bygninger/boliger og miljø og som bakgrunnsvariable i en rekke statistikker ellers. Spesielt vil vi trekke fram viktigheten av en korrekt sammenheng mellom informasjonen i de tre mastersystemene. Dette bl.a. for utarbeiding av statistikk om bohusholdninger og boforhold samt for gjennomføringen av framtidige folke- og boligtellinger basert på registerinformasjon alene gjennom en oppfølging av Boligadresseregisterprosjektet. Bohusholdning omfatter alle personer som bor i samme bolig, og avgjørende for denne etableringen er en fullstendig og korrekt sammenheng mellom bolignr. i Matrikkelen og tilsvarende bolignr. knyttet til den enkelte person i DSF.

Sammenhengen i grunndataregistrene vil gi SSB et økt datatilfang som grunnlag for ny statistikk, samt bidra til å heve kvaliteten gjennom å sette sammen informasjonen på en mer helhetlig og konsistent måte. Våre opplegg for å gi den enkelte forvalter av grunndata tilbakemeldinger om feil og mangler er ulike, avhengig av hjemmelsgrunnlaget i statistikkloven. Medvirkningen fra SSB skjer derfor på ulike vis. For Matrikkelen vil SSB bidra dels med tilbakemeldinger på enhetsnivå om mangel på konsistens mellom G-, A- og B-delen, og dels med tilbakemeldinger i form av indikatorer/aggregerte sammenstillinger som kan omfatte informasjon fra flere grunndatasystemer.

Som en oppsummering gjelder at offisiell statistikk er grunnleggende avhengig av kvaliteten i SSBs populasjonsforvaltning, som igjen avhenger helt av kvaliteten i de nevnte mastersystemene. Matrikkelen som mastersystem vil derfor utgjøre en kritisk faktor for SSBs statistikk- og analysevirksomhet.

Kommunenes rolle i matrikkelarbeidet

Forslagene i forskriften er omfattende, detaljerte og regulerer således det aller meste, noe SSB støtter. En slik detaljert forskrift bidrar til at de samme prinsipper, definisjoner og retningslinjer legges til grunn i hver kommune og sikrer et konsistent matrikkelsystem. Kommunene har en helt sentral rolle i det operative ansvaret når det gjelder dekningsgrad, nøyaktighet og en løpende og presis oppdatering. Kvaliteten i Matrikkelen er helt avhengig av at kommunene utfører arbeidet etter de retningslinjer som forskriften setter. Imidlertid er det skrevet lite eller ingenting om mulige tiltak bl.a. i form av sanksjoner overfor kommuner som ikke oppfyller disse kravene. Erfaringene med GAB-systemet så langt viser at arbeidet ute i kommunene til nå har vært av varierende kvalitet. SSB mener det derfor kan være hensiktsmessig å se nærmere på ulike former for slike tiltak og at det etableres rutiner for oppfølging av kommunenes arbeid.

Matrikkelforskriften. Innhold og kvalitet

SSB vil spesielt peke på følgende kvalitetsaspekter:

- Tidsriktighet, dvs. at opplysninger blir registrert samtidig med at tillatelser blir gitt. For sen innregistrering av opplysninger medfører registreringsforsinkelse i statistikken, og spesielt er dette viktig for byggearealstatistikken som konjunkturindikator.
- Løpende ajourhold/oppdatering av kjennemerker knyttet til eksisterende bygnings- og boligmasse. I tillegg er det viktig at registeret ajourføres ved avgang (riving, ombygging, bruksendring) i bygnings- og boligmassen, samt ved tilgang av boliger som følge av ombygging. Ajourhold av bygningstype er også viktig i slike tilfeller.
- Massivregistrering, slik at Matrikkelen blir heldekkende. Spesielt viktig i bygningsdelen er arealopplysninger for alle bygninger i B-delen, samt de fem sentrale boligkjennemerkene *bruksareal, antall rom, antall bad, antall wc og kjøkken*.
I 2005 ble det åpnet for å registrere egne bruksenheter for fritidsboliger (bruksenhetstype F). Dette er spesielt relevant i tilfeller der fritidsbygningen består av flere boenheter, og omfanget av bygging av slike bygninger er økende. For SSB framgår det ikke entydig av forskriften om registrering av bruksenhetstype F i samband med registrering av nye fritidsboliger i Matrikkelen er frivillig for kommunene å registrere, eller om det er pålagt på lik linje som for boliger (bruksenhetstype B og I). Under avsnitt 4.1. (§ 1-1 Innholdet i Matrikkelen) nevnes det ikke hvilke bruksenheter som skal registreres, men ut fra § 4 i loven forstår vi det slik at dette kun gjelder boliger. Vi ser det derfor som hensiktsmessig at det i forskriften presiseres hvilke bruksenhetstyper som skal registreres i Matrikkelen, med fritidsboliger som en av disse. Vi vil tillegg at statistikk over nybygging av fritidsboliger er et krav i EUs forordning for korttidsstatistikk som Norge gjennom EØS-avtalen er forpliktet til å følge, noe SSB ikke oppfyller i dag.
- Eiendomsomsetningsstatistikken bygger i hovedsak på opplysninger om tinglyste omsetninger av fast eiendom fra grunnboka og har i liten grad benyttet dataene fra GAB bl.a. grunnet mangelfulle opplysninger. Vi legger til grunn at eksisterende registreringer i tinglysingen fortsetter. Gode *arealopplysninger* i Matrikkelen vil være særlig nyttig, primært for beregnet areal, men også oppgitt areal vil være nyttig der beregnet areal mangler. For at beregnet areal skal være av tilfredsstillende kvalitet regner vi med at det tilsvarende gjelder for grenselinjer.
- For utvikling av statistikk om landbrukseiendommer er, i tillegg til arealdata, opplysninger om bygninger i form av *bygningstype, bebygd areal, bygningsstatus og næringsgrupper* spesielt viktig. SSB er videre kjent med at Statens landbruksforvaltning har behov for en tydeliggjøring av begrepet landbrukseiendom i Matrikkelen. Dette vil redusere behovet for egen datainnsamling til Landbrukstellinga 2010, noe SSB stiller seg helt og fullt bak. Det er mulig at oppfølgingen av intensjonen med begrepet *samlet fast eiendom* kan være et hjelpemiddel til å holde oversikt over landbrukseiendommer med samme eier innenfor kommunene.

For SSB er det viktigere å få kvaliteten på de opplysninger som videreføres fra GAB til Matrikkelen på et tilfredsstillende nivå bl.a. gjennom bruk av opplysningene innsamlet til FoB 2001, enn å sette i verk nye registreringer og flere detaljer.

Veiadresser

SSB støtter ubetinget behovet for å innføre et enhetlig og felles adressesystem i Norge som innebærer veiadresser i hele landet.

Navnsetting

- Veiadresse eller atkomstadresse. SSB støtter veiadresse som betegnelse.
- Veident. eller veinr. SSB støtter veident.
- Bolignr. eller bruksenhetsnr. Logisk sett vil bruksenhetsnr. være den korrekte betegnelsen. Siden bolignr. etter hvert har blitt et kjent og innarbeidet begrep bl.a. i samband med folkeregistreringen og merkingen av boliger med bolignr. anbefaler SSB fortsatt bruk av bolignr. som betegnelse.

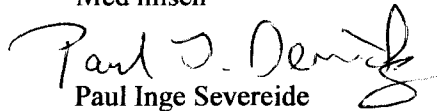
Innsyn og tilgang

SSB har ingen spesielle merknader knyttet til de konkrete forslagene om innsyn og tilgang. Vi ønsker imidlertid å peke på grunddatabegrepets sentrale plass med hensyn til gratis tilgang til og tilnærmet fri flyt av slik informasjon. For Enhetsregisteret er begrepet grunddata entydig definert og det er gitt både en rett og en plikt til å bruke denne informasjonen. Videre er det slik at alle har tilgang til dette settet av grunddata. På persondataområdet er det en utredning i gang bl.a. om grunddatabegrepet etter mal av ER.

SSB vil derfor reise spørsmålet om det også kan være hensiktsmessig med en tilsvarende klargjøring av et grunndatainnhold i Matrikkelen. Dette for å få mer tydelig fram hvilke data som kan flyte fritt og hvilke det nødvendigvis vil måtte være begrenset tilgang til.

Vi ser fram til et fortsatt godt samarbeid og samspill om Matrikkelen.

Med hilsen

Paul Inge Severeide
fung. adm. dir